

Locuint'a Redactorului

si

Cancelari'a Redactiunii

e in

Strat'a Morastiloru Nr. 15.

Scrisorile nefrancate nu se voru primii decat u numai de la corespundintii regulari ai „Federationii.“
Articlii tramisi si nepublicati, se voru arde.

FEDERATIUNEA

Diurnalu politicu, literariu, comercialu si economicu.

Va es' Mercuri-a, Vineri-a si Dominec'a.

Pretinlu de Prenumeratiune:

Pro trei lune . . . 3 fl. v. a.
Pro siese lune . . . 6 „ „ „
Pro anulu intregu . . . 12 „ „ „

Pentru Romanii'a

pre a. intregu 30 Fr. = 30 Lei n.
„ 6 lune 15 „ = 15 „ „
„ 3 — 8 „ = 8 „ „

Pentru insertiuni:

10 cr. de linia, si 50 cr. tac'sa timbrale pentru fiesce-care publicatiune separat'u. In loculu deschisu 20 cr. de linia.
Unu esemplariu costa 10 cr.

Palmele boieriloru ungueresci, si vilf'a secuiesca.

(Fine.)*

Mai avemu unu cuventu si cu D. Dan. Dózsa, bine ca l'a platitu ardeleni- cu-bani menuntier (cum seimu in unu Nr. alu „Fed.“ lit. H.); pentru ca plesnindu Dsa preste romanii adunati la Turd'a, ca preste nescari separatisti, minoreni politici, proseliti, vendiati, etc., mai in urma i comenda in man'a dreptatei secuiesci de la Murenu; Csorheiu. Minunata minte ai Dta, secuiele! Dar apoi cati unguri aru si acum in temnitia, cari au cursu, incependu d'in anulu 1854, la guvernulu Majestatei, ca se sterga jugulu absolutismulu tiranu care, haru Domnului, apoi sa si stersu, rendu pre rendu, nu numai in Austria, ci mai pre totu continentulu Europei (numai in Transilvania mai are intrare pana asta-di, unde aveti comisariu, gendarmi, politia si unde ati introdusu robia de consciintia si de libertate nationala); si apoi ce v'a fostu iertatu v'oe, se nu fia iertatu romaniloru ardeleni? Adeca ai treba cu m'nie secuiesca!

Séu nu e mai asupritoria pentru romanii ardeleni constitutiunea ungueresca decatu absolutismulu lui Bach, candu suferiamu toti in tocm'a?

Pre noi inse ne impunge altu ce-va in coste: fal'a secuifului:

a) D. Dózsa la rendulu antaiu si-blameza patri'a sa natala atunci, candu in locu se-i spuna numele istoricu: Ardélulu, o ascunde in cosb'a putreda (országész), petecu de tiera. Nu e frumosu de la unu scrietoriu rutinatu a vená placere, chiaru in sírulu antaiu, pre cont'a istorica patriei sale natala; séu dora D. Dózsa a urgisitu pre Cserey, care nu s'a sfiitu a spune: ca tota nefericirea Transilvaniei vine de la Ungaria; séu dora D. Dózsa, secuifulu, a uitatu istoria secululu alu XVI, candu poporulu secuiescu s'a luptatu sub flamur'a liberala a lui Mihaiu Vitézulu in contr'a boieriloru ungueresci? séu cine a ucisu pre cardinalulu Andrea Eáthori, cu tota suit'a lui ungueresca, candu fugia spre Moldov'a si Poloni'a? Secuili DTale, cari au primitu libertatelu loru rapide de boierii ungueresci, d'in manele lui Vod'a Mihaiu; séu, Dle Dózsa, asié usioru s'a stersu d'in anim'a DTale sentitoria intiparirea lamentabile a scrietoriloru secuiesci: S. Dorsos, Fr. Szabó, T. Enyedi, etc., unde turcii pagani se siovaescu de manele sacrilege ale unguiloru; unde romanii sunt infacisiatu umani pre langa unguirii DTale, pentru cari ti-uti si numele maicei, alu patriei. Pentru cetitorii nostri citamu unu pasu scurtu caracteristicu: „Mai incolo, cei ce au respitu Turd'a (citamu adinsu despre Turd'a, pentru ca Dlu Dózsa micsozeza chiaru pre romanii nostri adunati la Turd'a de curundu) au fostu mai mare parte unguri, fara credintia si Ddieu, beutori de sange (vérszopásban böttek), stricati d'in natura, ca-si capeanii de tataru. Pentru acést'a potemu dice fara vatamarea consciintiei, ca neci romanu, neci serbu, neci nemtiu, neci valonu, neci tetu, n'au facutu asié fara-lege in Ardélulu, precum fecera acesti unguri corciti, in cari nu a fostu neci una indurare; pentru ca acesti-a demicai pruncii nevinovati, desgrupau mormintele, si cu cadavrele saturá canii flamendi.“ s. c. l. (Erdélyi Történelmi Adatok, Tom. I. pag. 203.) Mai unu pasu, apoi fia de ajunsu. Atunci candu in Ardélulu nefericitu te intrebau pre totu pasiulu sbirii lui Basta tiranulu: Hun gratia? adeca: „Unde-ti este gratia? unguirii DTale au fostu mai tirani decatu tiranulu; locuitorii tiei curgeau lacremandu a se vaera la petiorele dusmanului comunu pentru fara-legile ne mai pomenite. Basta i intréba simplu: Unguru este acelu-a, care a facutu asié de inficosiate lucruri? (Magyar-e az, a ki azt mívelte?) si i respundeau: Unguru, Mari'a ta („Magyar, Nagyságos uram“). Basta li diceá apoi: „Oh, Domne Ddieule! mai este ore

in lume o natiune mai perversa ca-si acést'a? Ego puto illos esse incarnatos diabolos,“ etc. totu asié de inficosiate (Ibidem, pag. 86—87).

b) Chiaru la pasulu „Fed.“ mai adauge Dlu Dózsa: „Neci unu soiu de poporu in lume (aci dice „soiu“, incungiuandu, ca draculu tamai'a, spresiunea „natiune“; da, vedi bine, in capulu unui secuiu nu incape se fia inca si romanii „natiune“, pre cari i subintielege) nu pote se aiba Ardélulu de alu séu cu atát'a ori mai multa indreptatire ca si noi secuili,“ si aludendu astfelu la miscarile romaniloru d'in Turd'a, pretinde a si justificatu, daca cum-va ar vorbi in unu tonu patimasu; noi asemenea pretindemu hanc veniam, candu reflectamu la trufasii Tisza si Dózsa; alta data scriamu multu mai moderatu; asta-di o spunemu verde, ca precum e spelatori'a, asié se fia si stergutori'a.

Asié, se ffi bonu rabdatoriu, Dle Dózsa, scobora d'in naltíme, — ca, vedi-bine, asié de susu nu affi intre romanu neci o capacitate politica, firece neci ca Dta, dar' apoi, cum suntemu noi, unu voinicu gregariu d'in provincia, neci ca ne vei observá, — si ni respunde la aceste a doue intrebári: diceti ca Ardélulu e vindicatu, mai pre susu de tote, ca drepta moscenire a poporului secuiescu; d'apoi, bine, se punemu doue alternative: secuili dtale orica sunt remastiele sdrobite ale lui Atil'a, precum ve faliti, ori ca sunt, si cu totu dreptulu, remastiele fugarite d'in Atelkuz de manele lui Simeone; fia casulu antaiu, fia alu doilea, secuili n'au cuprinsu in veci locuintiele loru ardelene cu armele, ci, mai bine, in amendoue casurile, si-au cercatu refugiu, locu de scapare, in muntii transilvaniani, ca-si omulu celu seracu care, dupa ce i arde coliba, se sculesce sub stresina altui-a; apoi, daca si acestu-a e dreptu istoricu, atunci tiene de elu mortísiu cu toti secuili ca Dta; noi, romanii, nu poftimu d'in elu.

c) Lasa fia dara, ca secuili, — cum diceti dupa Kézay, — sunt remastiele huniloru; atunci, cu dreptulu, secuili nu merita neci o iota d'in nume istoricu alu Transilvaniei; séu a siedé in muntii cinci seculi, de la Atil'a pana la unguri, fara istoria, fara nume, insemna ore dreptu istoricu, mai alesu, de vomu cugetá ca, de locu dupa huni, au scoboritu a varii d'in Asia, érasu de unu sange, cum se pretinde, cu schitii; éra apoi:

d) daca e adeveru istoricu, cum ca Ardélulu a fostu, cinci seculi mai nainte de venirea unguiloru, patri'a poporului secuiescu: atunci Dózsa, pangarindu pre romanii de la Turd'a cu epitétulu de separatisti si rebeli, pentru ca cochetéza cu celelalte natiuni asuprite ale imperiului, anunca pietra chiaru in fruntea sa si a poporului secuiescu, despre care se dice la Anonimulu: ca, audindu de venirea unguiloru, li-a estu spre intempinare, si apoi s'au luptatu in frunte in contr'a (romaniloru) locuitoriloru tiei; buna-minte cum aru navalí ostiile Romanfei in Ardélulu, si romanii se li ésa spre intempinare ca, cu poteri unite, se subjuge pre secuili si sasii de acolo.

Secuili, ori au sieditu cinci seculi, ori cinci luni in muntii Ardélului, mai nainte de venirea unguiloru, ei inse au cochetatu in fapta cu dusmanii comuni ai Transilvaniei, cu unguirii de atunci; secuiloru inse si unguiloru, dupa Dlu Dózsa, tote li sunt iertate, dar' romaniloru de la Turd'a li este crima a-si esprime si sentiulu naturalu alu dorerei: „Solatium est miseris socios habuisse dolorum.“

Éca dílele de apoi in cari traimu candu, pentru peccatele stramosiloru nostri si slabitiunea nostra, peccatele urgiei, intrigeloru si desbinariloru, ne feceram batu jocura Strainiloru in vetrele nostre strabune; se ni fia bonu invetiu; ca-ci natiunea romana sangera strigandu in adinsu cu strabunulu:

O Lycida, vivi pervenimus: advena nostri
(Quod nunquam veriti sumus) ut possessor agelli
Diceret: Haec mea sunt; veteres migrate coloni!
Eriulu Satu-Mariului, in Maiu 1870.

Cuventu presidialu de deschidere a Sinodului archidiecesanu.

(Fine.)*

Dupa premisele acestea mi ieu voia a afirmá, cumca este o esigintia prea naturale, ca noi, voindu a satisfac agendeloru nostre sinodali, suntemu avisati a nesui cátra un'a si aceea si tinta a vietiei nostre nationali beserecesci, si a ne feri de ori si ce particularismu internu. Acést'a cutediú eu se affirmu dupa genuinele institutiuni ale besericei nostre, ortodoxe, care sunt asiediate dela insu-si Christosu, ca Capulu unicu alu Besericei nostre, si pentru aceea ele ne infacisíeza nóe prototipulu doctrineloru cultivatorie, civilisatorie si libérale.

Daca suntemu detori a ne feri de ori-ce particularismu internu confessionalu, si suntemu avisati a nesui cu totii cátra un'a si aceea-si tinta a vietiei nostre nationali besericesci, atunci in convictiunea acést'a trebue se ne intaresca pre noi intre altele si acea impregiurare maretia, ca posedemu unu statutu organicu, care ne amu facutu noi in congresulu nostru nationalu romanu metropolitanu in anulu 1868, si care ne reguléza pre noi in afacerile nostre beserecesci, scolari si fundatiunali, pre basa unoru principie liberali si constitutiunali, si nimicu alt'a nu pretinde dela noi, fara ca se lu umarimu cu caracteru solidu si solidaru.

De-si in privintia gradulu de insusiri trupesci, intelectuali si materiali, ne deosebimu unii de altii, totu-si ca faptura intelectuale si zidita dupa chipulu si asemenarea lui Dumnedieu, suntemu egali intre noi, ca-ci fasele nascerii, ale vietuiri si mortei nostre decurgu dupa un'a si aceea si lege vecinica, de unde pre-firesce urméza, ca noi se nu pierdemu d'in vedere aceste fase ale vietiei nostre, si pentru aceea suntemu detori a fi egali, si a avé un'a si aceea-si tinta de vietia.

Daca noi toti avemu indetorierea a avé una tinta de vietia, atunci urmeza si aceea, ca tote aplecarile nostre se le concentramu spre ascultarea si implinirea invetiaturiloru lui Christosu, carele este Intemeiatorulu si capulu unicu alu Besericei nostre, si cu deosebire tote aplecarile nostre se le concentramu spre ascultarea si implinirea invetiatiaturiloru, cari Christosu le au datu Apostoliloru si poporeloru adunate de pre delu, dicundu-li: fericiti cei blandi, ca acei-a voru mosteni pamentulu; fericiti cei ce flamendiescu si insetosíeza de dreptate, ca acei-a se voru saturá; fericiti cei milostivi, ca acei-a se voru milui; fericiti cei curati la inima, ca acei-a voru vedé pre Dumnedieu; fericiti cei facatori de pace, ca acei-a se voru chiamá fiii lui Dumnedieu; fericiti cei goniti pentru dreptate, ca acelor'a este imperati'a lui Dumnedieu; érc cátra Apostoli si betranii poporeloru intorcundu-se Christosu, li-au disu loru: Voi sunteti sarea pamentului; si de se va imputá sarea, cu ce se va sará? mai multu nu va fi de tréba, fara numai se se lapede afara, si se se calce de omeni; adeca Christosu aci invetia, ca Apostoli si betranii poporeloru sunt destinati a invetiá si luminá poporulu, intrabuintiandu dupa impregiurári si doctrine si dogene, prin cari se se infrunte poporulu pentru aplecarile lui patimasie, si ca ei se nu se sparie de cei ce i-voru goní si asupri, ci se remana statornici, ca-ci pre cum sarea cea imputita se lapeda, asié si celu ce nu se tiene da chiamarea sa, pierde increderea celoru buní. De aceea Christosu adauge cátra Apostoli si betranii poporeloru, ca ei sunt lumin'a lumiei: va se dica: precum lumin'a lumiei risipesce intunereculu, asié si ei prin lumin'a invetiatiaturiloru loru cultivatorie se risipesca ori ce patima d'in poporu. In fino, Christosu li mai dice Apostoliloru si betraniloru poporeloru: nu se pote ascunde cetatea cea ce stá de-asupra dealului; va se dica: Christosu aci poftesce, ca ei se fia asié de constanti si zelosi a se tiené la inaltímea invetiaturiloru sale umanitarie si civilisatorie, precum cetatea zidita de asupra dealului nu se misca si nu se teme de vigeliile tempestatiiloru.

Acést'a invetiatura a lui Christosu carea este prototipulu adeveratei religiositati si a moralului crestinescu

*) Vedi Nr. tr. alu „Fed.“

*) Vedi Nr. tr. alu „Féder.“

trebuie să o imbrățișăm, și să o privim de unu fanaru, carele totdeună luminează și ne areta calea cea mai sigură, spre innotare către ajungerea țintei vietiei nostre, și care, ca midiloece positive pentru ajungerea scopului vietiei nostre, ne areta năe blandetia, rabdarea în suportarea nedreptății, milostenia, inimă curată, și iubirea de pace; er' mie ca Archiereului, și DVostre ca Betraniloru clerului și poporului nostru credinciosu, acela-si fanaru ne areta năe calea aceea, care ne manuduce pre noi a ne documentă clerului și poporului nostru archidieceșanu de sarea cea buna, de lumină lăminatoria, și de cetatea ce stă de-ăsupră dealului.

Cine nu pricepe, că aceste invetiature ale lui Christosu se estindă asupră totalității societății omenesci, și corespundă tuturor pusețiunilor, în cari omul traiesce în lumea acéstă?

Omulu este o faptura ratiunale și sensibilă; elu este membru alu unei familie, alu unei națiuni, alu unei religiuni, și alu unei patrie și asiē mai departe; și asiē omul nimicu mai bine nu pote să faca spre ajungerea țintei vietiei sale fatia cu deosebitele relațiuni, care lu impresora pre elu în vietia sa, decâtu strinsu a se tienē de invetiatură lui Christosu de pre dealu, care lu manuduce la acea esigintia, că elu trebuie să se îngriješca de perfectiunarea însușiloru sale prin cultura și civilizațiune, cea ce si-pote procură prin scole, cari desupte și desvolta poterea și lumină mintei sale, curățiescu sentirile și consciința lui și reguleza, preste totu, vointă și aplicările lui, și lu nobilităza pre elu, și lu punu în stare, ca elu, ca omu singuraticu și ca membru alu unei familie, religiuni, națiuni și cetățianu, să lucre dăpă cerințele care le asteptă dela elu familiă sa, religiunea sa, națiunea sa și patriă sa, prin urmare, omul corespunde și doctrinelor moderne de civilizațiune, dacă asculta și implinesce invetiaturile lui Christosu, cele de pre dealu.

Multu și prea multu ne pote ajută pre noi în ajungerea țintei vietiei nostre starea presente a Baserecei nostre, carea ne garantēza egalitatea de drepturi beserecesci cu drepturile celoru lalte beserece crestine, ne garanteza libertatea consciinței, și perfectiunarea în cultura científica, și asiē, dacă vomu cultivă și nobilită prin sciință și cunoscitie vointele și aplicările nostre amesurate invetiatureloru lui Christosu de pre dealu, atunci ne amu netedătu calea ajungerii țintei vietiei nostre, și ne amu pregătitu comora în ceriu, și ne-amu făcutu sarea pământului, lumină lăunii, și cetatea standu de-ăsupră dealului.

În sinodulu presentu ni se va oferă ocașiunea cea mai buna de a pune pre tămeiulu statutulu organicu alu metropoliei nostre începutulu unei vietie mai tignite basarecesci, că-ci acestu-a este și propriulu scopu alu acestui sinodu, precum s'a potutu vedē mai susu d'în enumerarea punctelor, cari constituiescu agendele Sinodulu presentu.

Eu nu numai n'amu nici cea mai mica indoiēla, ci amu speranța firma, că noi vomu sci să deslegăm problema agendelor nostre sinodali spre multiunită obstesca, că-ci astfelu de casuri precedentu amu avutu noi în sinodele nostre d'în anii 1850, 1860 și 1864, precum și în congresulu nostru naționalu romanu alu metropoliei nostre d'în anulul 1868.

Deci știindu noi, că de nu va zidă Domnulu casă, înzedarul se ostenesce celu ce o zidesce, amu începutu Sinodulu nostru presentu cu rogatiune către Domnedieu, dela carele vine tota dărea cea buna, și l'amu santătu cu cuventarea acéstă presidiale; acum era-si Ve dăcu DVostre: Christosu a inviata, și pace membriloru sinodali,

NOISIORIA

Cercetări fiziologice și clinice
asupră

Nicotinei și tutunului,

De Dr. Blatin. Paris 1870.

Revistă científica si-a propussu, după cum s'a arătat în prospectulu său, a tienē în curentu pre lectorii săi, asupră diverselor scrieri cari au destula importanția, și ele publicate la noi în țiera său în strainetate. Astu-felu fiindu, vomu dă o analiza succintă, despre opulu doctorulu Blatin, spre a se vedē, în modu claru, influința vătămătoare a tutunului asupră societății moderne.

Putieni amatori de tutunu seiu cari au fostu primii săi protectori, și se voru miră aflându, că celu mai energetic a fostu una femea, una regina. Tutunulu fu intrudusă pentru primă ora în Spania și Portugalia la anulul 1520, de doctorulu Hernandez d'în Toledo; în Italia de Tornabonni cardinalulu Sainte-Croix; în Anglia de căpitānulu Dracke și în Franția de călugarulu Andreiu Thevet. Propagatorulu înse celu mai activu, fu ambasadorele Franciei de la Lisabonă, Iean Nicot, în onorea cărui-a acéstă planta fu numita Nicotiana Tabacum.

Ecaterina de Mediceis, regină Franciei, simți una plăcere atâtă de mare prisăndu tabaculu, în cătu lu în-

pace întregulu nostru cleru și poporu credinciosu d'în archidieceșă nostra ardelenă, și rogându-me de bunululu și înduratululu Domnedieu, ca să me învădnicēșca și pre mine de „Christosu a inviata“ și „de pace“, dechiaru Sinodulu nostru archidieceșanu conchiematu pre Domneo-a Tomei, la anulul Domnului 1870, de deschișu cu aceea, ca darulu Domnului nostru Isusu Christosu să fie cu DVostre, cu clerulu și poporul nostru credinciosu. Indresniti asiē dăra, Domnilor! îndresniti a intră în bucuria Domnului nostru; mes'a este plină, ospetati-ve totu; vitelulu este multu; totu să ve indulciti de ospetulu credinciei; totu să luati bogatiă bunetății; cameră Mantuatoriului este înfrumșetăta, și totu să îndresniti a intră într'insă, avendu cugetu curățu, și inima dreapta. Aminu.

„Teleg. Rom.“

Dela sinodulu archidieceșanu.

În șiedința a IV, țienuta Mercuri, 22 Aprile, după cetirea și autenticea protocolulu șiedinței premergătorie, propune deputatul Cristea alegerea unei comisiuni, respective întregirea celei bugetarice, prin unu numeru anumitu de membri, pentru ca să desbata și asupră constituției consistorului, carea se desbatu în două conferințe fara de a ajunge la unu rezultat definitivu, și să se pota pune cestiunea acéstă la ordinea zilei înca în diuă urmatoria: propunerea nu afla spriginire.

Deputatul Patitiă face propunerea, ca să se faca pași la locurile competente spre a nu se tienē terguri în zilele, cându creștinii nostri au serbare, nici să fie citati la judecata în zile de acestea. Asupră cestiunei acestei-a, discutiunea se încinge și dureza mai multu tempu, până în fine se decide a se face o reprezentanța la regimul, ca să nu se constringa creștinii a alergă la judecări în zile de serbare, contumatiându-i dacă nu se înfacițaza; în cătu pentru terguri, aci simțiulu de pietate către zilele cele sante trebuie să faca pre fa-care creștinu să remana a casa în zile de serbarior și terguri totodată.

Popescu voiesce să faca propunere, dăra se verifica mai întâiu de deputatu Michailu Orbonasiu. După acéstă Popescu reiē cuventulu și propune alegerea unei comisiuni, carea să faca unu proiectu în interesulu culturii poporului romanu și adăca să dă unu regulamentu școlariu în mana. Se alege 9 inși.

D'în partea locuitorilor d'în Dobră vine unu protestu solemn contra alaturării tractulu loru protopresbiteralu langa celu alu Deve; d'în partea comunei Sionă sosescă alta petitiune, prin carea se roga de sinodu pentru ajutoriu de bani spre a-si potē clădi besereca.

Se predău ambele comisiuni petitiunarie carea, la propunerea șiedintelui, se si alege numai decătu.

Popescu mai propune o comisiune pentru îmbunătățirea stărei clerului, carea se alege îndată. Cu acéstă șiedința se termina.

Șiedința V, țienuta Joi în 23 Aprile, a fostu numai până la unu locu publicu. Îndată la începutu, se ceterescă și autenticea protocolulu șiedinței premergătorie apoi si deputatii nou sosiți: Dr. Iosifu Gallu, Petru Nemesiu și prot. Moise Lazaru si-presenteza credenționalele, ce se transpunu îndată comisiunii verficatorice.

Presied. anuncia șinodulu șosirea unei petitiuni dela Certegiu de langa Campeni. Așemea anuncia șosirea altei-a dela Demetriu Verindeanu, prin carea si-recomandă servitiile sale pre viitoriu, ca cassieriu său controloru la epitropia archidieceșana. Se transpunu la comisiunea de petitiuni.

troduse la curtea Franciei, unde fu numitu, ierbă reginei, Catherinea său Medicea. Tutunulu de fumatu și de prisatu se raspândi cu atata iutieta, în cătu prin două jumetate a secolulu alu 16, se luara cele mai aspre mesure pentru știrpirea sa; dar în zedaru, că-ci elu luase dreptulu de cetățiania pentru totu-de-ună, și persecutori, poternicii zilei, cautara a trage unu profitu d'în întrebunțiere sa, punendu asupră-i tacșele cele mari, cari crescu pre fa-care di.

„Dacă, dăce doctorulu Blatin, vomu opră pre celu d'antăiu trecatoru și i-vomu spune: éta foiele unei plante de origine departata, de le vei taiă, fărămă său prafu, și după ce le vei prepară într'unu modu convenabilu, le vei mestecă său le vei prisă (trage pre nasu): vei simți ametiale, dorere de capu, varșetura; bucatele ce ai mancatu nu voru stă la locu, colice și alte consecunții nu mai putienu urite, voru urmă; dar curagiu că-ci suntemu la începutu. Mareșce dosă și vei simți mai bine efectele acestei plante miraculoșe. Digestivulu, Dle, cari de ordinaru se facu regulatu, se voru schimbă, vei fi supusu la bole de gātu, precum este angina, și la diverse bole ale gurii. Pulsulu va fi neregulatu, și căte una-data te va îngriși, că-ci mișcăriile animei se voru face neregulate și vei avē chiaru lășinuri. Dar tute acestea nu voru fi nimicu, dacă și respiratiunea nu tise va face aneoș, vederea nu tise va slăbi, și vei avē congestiuni cerebrale său atacuri, său nu vei deveni monomaniacu, epilepticu, etc. Ce va răspunde omulu, carui-a amu face asemene propunere? autorulu răspunde, că ar fi luat dreptu unu

Macelariu propune verificarea celoru ce si-au pre datu credenționalele asta-di, pentru că protocoalele de alegere și șcrutinare și asiē sunt esaminate degiă de o misiune. Referentulu comisiunii verficatorice afirma așețiunea dep. Macelariu și adăuge că actele respectivilor deputati sosiți de nou se afla în tota ordinea. Asiē dă se și anuncia de verificati.

La ordinea zilei e referat a comisiunii bugetarice Presiedintele comisiunii, Popea, face șinodulu cunoscut că comisiunea e gată cu elaboratulul său și după o mică discutiune a unor cestiuni de forma, Filipescu ocupă locul de referinte.

După o motivare forte fundata, facuta de presiedintele șinodulu, se anuncia, că șiedința să fie școndențiale.

Despre cele ce s'au întâmplat după acéstă, am potutu află numai atât, că operatulul bugetulu a fost restituitu comisiunii pre a îndreptă o erore de cifre.

În șiedința a VI, țienuta Vineri în 29 Aprile, după cetirea și autenticea protocolulu, face deputatul Glodariu o interpelatiune și adăca despre urmările, ce le au avutu pași facuti de șinodulu diceșanu d'în 1860 în privința redobandirei dominiului Merisieni d'în Romania, donatu de principele Mateiu Basarabu metropoliei nostre.

Presiedintele dă deslusire, că lucrulu s'a înaintat la București prin organele politice ale țierei nostre. Del regimulu romanu înse s'a spusu de atunci înca școndențiale austriacu, că lucrulu acéstă se va luă la pertractare, cea ce până asta-di nu șcimă să se fie întâmplatu. — Interpelantele e multumitu cu deslusirea dăta, și șreserva în dreptulu de a face la tempulu său o propunere în privința acéstă.

Popea, ca presied. alu comisiunii bugetarice, raporteza că comisiunea e gată cu elaboratulul său.

Filipescu ocupa locu de referinte și începu raportulu.

După cetirea raportulu se primescă în desbatere generale.

În decursulu desbaterei șpeciali dice Boiu la posturile șesoriloru d'în șenatululu ștrinsu basarecescu, că acesti nu se potu desbate definitivu până nu se ștărescă și mai potu și de aci încolo acumulă posturile său ba; face propunerea ca, în cătu șrivesce șenatululu ștrinsu basarecescu, să se dăca că cumularea nu e admisa nidecum; era cătu șrivesce șenatululu școlariu, până atunci șenatululu va șopere ca membrii lui să șrivescă pre vietia.

Propunerea dă anșă la dispute infocate, ivindu mai multe propuneri pro și contra acumulare și adăca d'în partea lui Hania, d'în partea lui Tincu, Popescu propuneri mișu-locitorice. La acéstă discutiune ieu part Glodariu, Cristea, Gaetanu și alții. Vediendu-se în fine că s'a lamuritu de ajunșu șarerele a șupră cestiunē șinodulu se anuncia contra cumularei oficielorlu facia șeserii ștrinsu beserecesci și școlari și înca ne școndențiatu.

D'în șiedința a VII șmpartesimulu de ocaș dăta numai atât, că după autenticea protocolulu s'au facutu mai multe propuneri de șine ștatuarice.

Reveniudu șinodulu la ordinea zilei, se contine desbatere șpecială a raportulu comisiunii bugetarice; și încinge o disputa lungă îndată la șposturile șenatululu școlariu, carea se termina cu șremiterea operatululu la comisiune ca să le modifice conformu propuneriloru, ce șrivescă în decursulu desbaterei. Cu deosebire înse au dă

nebușu său dreptu unu glumeti. Cu tute acestea, plantă toșica său veninataria, tutunulu, este obiectulu celei mari consumatiuni și este cu atât mai vătămătoră, și cătu începemu a gustă d'în veninulu ei, chiaru d'în cea mai frageta copitariă; nu potemu ore dice ca Cicero: O tempora, o mores!

Autorulu șparte șeriere sa, în mai multe capitole pre cari le potemu șesumă în căte-va cuvinte, pentru una mai buna analiza. Mai întâiu, autorulu arēta influința nicotinei materiă principale, aflata în tutunu, asupră diverselor funcțiuni ale organelor nostre, adăca asupră circulațiunei șangelu, a șupră respiratiunē (șșufflării), a șupră nervalulu și a șupră vederii; arēta și antăiu influința fiziologică a tutunulu și, în urma, efectele acestei influințe său bolele de tutunu.

Principulu, care se afla în tutunu, adăca nicotina este veninulu celu mai activu; căte-va picature pot omori, în șcortu timpu, animale de una talia destul de mare; convulsivulu ce produce sunt ore-cum analoge cu ale holericiloru în ultimele momente. Actiunea ei este destul de curioșă, nu este cumulativa, adăca efecte unei portiuni nu se adăuge la acelea ale altei portiunē degiă luate spre a produce ultimulu effectu, rezultatu șaltoră șartiale; nu se școmporta ca unu numeru ore-cum 10 d. e., care este compus d'în adunarea lui 1 cu 1, lui 2 cu 2, etc. Fă-care dosă lucrēza deosebitu și în șpendinte de aceea luata degiă, nu se mai pote produșe mană cu aceea și dosă effectulu produsu asta-di. Trașu șșperimentatoru înșemnatu, cu 1/2 d'într'o picatură

ansa la procederea acésta o deslusire a presiedintelui radicata in fine la propunere si in fine propunerea Dr. Gallu.

La ordenea d'ilei, vine raportulu (ref. Siandru) comisiunei pentru diurne. Modalitatea de a rebonifica si espensele generali si diurnele deputatiloru se concrede presidiului.

Comisiunea petitiunaria (ref. Dr. Petcu) referéza, ca comun'a Sion'a cere ajutoriu in bani pentru stringerea de mila pentru edificarea unei beserece, in anumite tracte. Se transpune consistoriului spre urmare mai departe.

Comunele d'in protopresbiteratulu Dobrei protesta contr'a anecsaiei tractului loru si se roga pentru intregirea scaunului prot. veduvitu. Comisiunea propune transpunerea petitiunei la comisiunea ce are a se esmite pentru arondarea protopopiatelor; pana atunci se sustiena anecsaia facuta.

Nemesiu propune, ca d'in cauza ca actulu nu e in tota ordenea se se transpuna consistoriului.

Alta petitiune a lui Verindeanu se recomanda spre considerare la alegere.

Bolog'a face cunoscutu, ca comisiunea a sistatu lucrările sale.

Gaetanu e contr'a si cere ca comisiunea se lucre.

Macelariu este contr'a modalitatii.

La raportulu verbalu alu presied. comisiunei, presidiulu sinodului indruma comisiunea la activitate.

„Telegr. Rom.“

Camer'a reprezentantiloru Ungariei.

Siedint'ia de la 16 maiu.

Presiedinte: Páulu Somsich. Notariu: Ales. Bujanovics. D'in partea guvernului au fostu de facia ministrii: c. Iul. Andrásy, Melch. Lónyay, Stef. Gorove, Col. Bedekovics si b. Ios. Eötvös.

Dupa cetirea si autenticarea procesului verbalu alu siedintiei d'in urma, presiedintele aduce la cunosciint'ia camerei, ca deputatulu cercului Héthárs, d'in cottulu Sáros, Teodoru Berzevizy, in urm'a numirei sale de inspectoru scolaru supremu, a renuniatu la mandatulu seu deputatiunale: se ordeneza alegere noua in cerculu respectivu. Dupa ace'a se presinta mai multe petitiuni, cari se transpunu comisiunei petitiunarie.

Georgiu Stratirovics interpelaza pre ministrulu internelor cu privire la alegerea primariului d'in cetatea Zombor. — Se va comunicá ministrului concerninte.

Carolus Bobory presinta unu proiectu de conclusu, conformu carui-a propunerile si proiectele de legi puse, de la deschiderea sesiunei, pre més'a camerei, inse ne deliberate, se se pertrateze in una anumita di d'in septemana, sp. os. sambet'a, pentru ca estu modu se nu fia date uitării eterne, si importantulu dreptu de initiativa alu deputatiloru se nu devina illusoriu.

Dupa ace'a, reînoidu-si interpelatiunea adresata, mai de multu, ministrului internelor, in privint'ia societății ardeleni pentru asigurarea reciproca, cerendu susceperea unei investigatiuni, pentru conservarea intereselor partitelor asigurate la acésta societate, întreba, in ce stadiu se afla investigatiunea cestiunata? — Se va comunicá ministrulu respectivu.

Presiedintele spune, ca ministrulu internelor, Paulu

nicotina, produce ore-cari efecte a supr'a animei; a dou'a di ace'a-si cantitate erá insuficienta, trebui o picatura; peste patru dile, spre a produce ace'a-si lucrare, i trebuiá 5 picature. Astu-felu si fumatorulu se obicinuesce, cu incetulu, a absorbi pre fia-care di cuantități mai mari, producatorie fia-care de efecte analoge, inse crescunde.

Doctorulu Blatin a facutu experientie numeroase si variate a supr'a actiunei nicotinei; astu-felu sub influint'ia unei doze mari de tutunu seu nicotina, primele fenomene observate sunt: scaderea de temperatura, adeca corpulu, picioarele, manele individului incepu a se reci. Observatiunea vaselor (vine, artere) esplica lesne acésta; ca-ci nicotina stringe paretii vaselor d'in ce in ce mai multu, oprindu sangele, ducatoriu de caldura, de a petrunde mai departe. Fumatorulu trebuie se suffera dara mai multu de frigu, de catu nefumatorulu. Éta dar' o prima actiune, care nu este de neglesu, mai alesu ca atrage dupe sine cheltuele de incaldire. Stringerea vaselor, incependu cu cele mai suptiri, anim'a (cordulu) care este impingutorulu sangelui, incepe a bate d'in ce in ce mai multu, ca-ci sangele circulandu cu anevointia, cata se cheltuésca mai multa fortia spre a lu impinge, tocmai cum face unu omu care, aproape de a ajunge la tiermu indoesce poterile sale spre a scapá de una dificultate seu unu periculu.

Daca inse anim'a se misca, acésta nu o detoresce de catu nerviloru, cari se afla res. inditi in grosimea paretiloru ei; principalii sunt doni numiti, unulu pneumogastricu si celu-a-laltu nervulu simpaticu. Primulu este moderatorulu secundului; este intocmai ca unu lantiu,

Rajner, care d'in caus'a morbului nu se pote infatisia, pune pre biuroulu camerei motivarea proiectului de lege despre organizatiunea juredictiuniloru. — Se va tipari si distribui intre deputati.

Ministrulu Gorove presinta camerei proiectulu de lege despre construirea cálii ferate Báltaszék-Zákány, d'impreuna cu documentulu de concessiune. Totu de-unadata comunica camerei, ca secretariulu de statu, Ernestu Hollán, va presentá, ca comisariu alu guvernului, proiectele de legi despre cáliile ferate, presentate de fostulu ministru alu comunicatiunei, si va dá deslucirile necesarie. — Projectulu se va tipari si tramite la comis. intrunite, financiaria si pentru cáliile ferate.

Bar. Iul. Nyáry presinta mesagiulu camerei magnatiloru, conformu carui-a magnatii au adoptatu proiectulu de lege, relativu la responsabilitatea judecatoriloru si a autoritatiloru giudiciale. — Se va ascerne Majest. Sale spre sanctiunare.

Iul. Kautz raporta, ca comisiunea financiaria propune tramitarea la sectiuni a proiectului de lege despre construirea cálii ferate industriale Gémör. Comis. financiaria propune mai de parte, ca redactorulu diariului camerei se fia inviatu a presintá unu registru specialu despre diariulu si documintele camerei. In fine, raportorulu Iul. Kautz spune, ca comis. financiaria intrunite cu cea pentru cáliile ferate a adoptatu proiectele de legi despre cáliile ferate Eperies-Tarnov si Muncaciustry, dupa ace'a novelele facute la legea despre calea ferata de Ostu si Nordu. Raporturile se voru tipari si tramite la sectiuni.

Cont. Franciscu Szirmai raporta, ca comisiunea centrale a primitu, nemodificatu, proiectulu de lege despre calea ferata Bánrév-Nádas. — Ionu Kubas spune, ca comis. centrale a primitu, cu ore si-cari modificatiuni stilistice, proiectulu de lege, relativu la rescumperarea competintiloru dominali de pre domeniulu erarialu tibiscanu. — Raporturile se voru tipari si pune in desbaterea camerei.

Trecundu-se la ordenea d'ilei, se adopta bugetulu camerei pentru lun'a lui maiu, in sum'a de 82,543 fl. 8 cr. v. a

La ordenea d'ilei urmeza proiectulu de lege despre sporirea sumei cu carea Ungaria are se participe la detoriele comuni, causate prin provincializarea unei partii a confiniului militariu.

Dupa una discutiune lunga si viua, doue-diece deputati d'in stang'a ceru votare nominale, carea se va face in siedint'ia de mane. (17 maiu.)

Siedint'ia se inchiaia dupa 2 ore d. m.

Siedint'ia de la 17 maiu.

Presiedinte: Paulu Somsich. Notariu: Ales. Bujanovics. Pre bancele ministeriale: Stef. Gorove, Col. Bedekovics, c. Iul. Andrásy, Melch. Lónyay, b. Ios. Eötvös si Balt. Horváth.

Dupa autenticarea procesului verbalu alu siedintiei d'in urma, presiedintele presinta camerei mai multe petitiuni, cari se transpunu comis. petitiunarie.

Paulu Ordódy raporta, ca comis. verificatoriu a verificatu alegerea deputatiloru Ernestu Daniell si dr. Svetozaru Miletics, rezervandu-se terminulu legalu de 30 dile pentru presintarea protestelor ce s'aru face contr'a alegerii loru. Contr'a alegerii deputatiloru Michaelu Lázar si Beniaminu Gutti s'au presentatu proteste; dreptu-ce litercele loru credentiunale se transpunu comisiunei giudicarie. — Ernestu Daniell se alege, prin

care opresce ro'la de a se întorce pre iute sub influint'ia unei trageri puternice. Sub actiunea tutunului seu a principulu seu activu, nicotina, acestu moderatoru nu se mai amesteca in batáile animei; ea se misca neregulatu si cu violintia, producendu acele palpitatiuni, cunoscute coloru cari fuméza si mai alesu daméloru, a caroru constitutiune fiindu mai debila, este supusa si mai multu actiunei tutunulu.

Vasele in cari circula seu ambla sangele, stringundu-se sub influint'ia tutunului, se urca pre langa acestea cu anevointia la capu; aci creerele, ne mai primindu cantitatea de sange trebuinciosa, se slabesc. De aci nasce ametiel'a de care suferu primii fumatori seu chiaru cei vechi, candu abuzéza mai alesu de tigările de foi. — Oprirea sangelui in interiorulu muschiloru produce si una tremuratura in picioare si máni, visibile la fumatori betrani.

Pentru multi incepatori, aceste efecte sunt salutarie, ca-ci ele desgusta pre amatoru infricosindu-lu repetirea loru. Pre cáti nu a scapatu aceste accidente, numite ore-cum primordiale; loru detorimu si noi lips'a acestui obicei; precum si unei vointie puternice de care adese nu voimu a urá de catu in cele d'in urma momente, candu este pre tardiu.

Daca de la circulatiune, observámu efectele tutunului a supr'a respiratiunei, vomu gasi acelea-si fenomene. In mica cantitate, nicotina escita respiratiunea intocmai ca si circulatiunea; in dosa puternica o intrupe, o opresce; d'in caus'a paralísiei ce aduce asupr'a nerviloru plumaneloru, si acésta d'in caus'a actiunei ce

sorte, in sectiunea siepte-a, éra dr. Svet. Miletics in a patr'a; mandatulu lui M. Lázar se tramite in a 8 comis. giudicaria, alu lui B. Gutti in a cincea

Ministrulu Gorove pune pre biuroulu camerei unu proiectele de lege despre edificarea unui edificiu postalu-telegraficu in Pest'a, care se tramite comis. financiarie spre consultare; conventiunea postale inchiaita intre statulu papalu si Austro-Ungaria; conventiunea comerciale inchiaita cu Siamu, Iapanu si Chiu'a si unu proiectu de lege despre importarea libera a lemnelor de focu in Dumatia. — Projectele se voru tipari si impari intre deputati.

Trecundu-se la ordenea d'ilei se suscepe votarea nominale a supr'a cestiunei, daca camera adopta seu nu proiectulu de lege despre sporirea sumei, cu carea are se contribue Ungaria la spesele comuni causate prin provincializarea unei partii a confiniului militariu? Projectulu se primesc, cu una majoritate de 91 voturi, de basa pentru desbaterea speciale.

Minist. presiedinte, c. Iul. Andrásy, întreba camera, daca voiesce ca se respunda acum'a la interpelatiunea deputatulu Sav'a Vukovics, facuta in un'a d'in siedintiele trecute in privint'ia rescumperării puntii de feru d'intre Pest'a si Bud'a, seu se ascepe cu responsulu pana candu interpellantele, care se afla in Angli'a, se va reintorce a casa? (Eschiamári viue d'in tote partile: S'audimu! S'audimu!) Oratorele, continuandu, dice: innainte de tote, deputatulu Vukovics a întrebatu, daca guvernulu are de cagetu a pune pre biuroulu camerei conventiunea originala a statulu inchiaita cu societatea puntii de feru? Ministrulu raspunde la acésta cu presintarea conventiunei cestiunate. La întrebarea a dou'a, daca guvernulu a studiatu basa juridica a privilegiului societății puntii de feru, si daca este necesaria rescumperarea, seu nu s'ar poté constringe societatea se ofera comunicatiunei midiuocele suficiente, oratorele raspunde, ca guvernulu a studiatu in detaiu obiectulu d'in cestiune, convingundu-se ca, daca se facu punti noue preste Dunare, rescumperarea este neconditiunatu necesaria. Cu privire la rescumperarea puntii, oratorele spune ca, in scurtu, guvernulu va presentá camerei proiectulu de lege despre conventiunea inchiaita cu societatea puntii de feru, d'impreuna cu motivarea partii financiarie a acestei conventiuni. — Conventiunea originala se va tipari si transpune comis. financ. spre consultare, éra responsulu ministrului presiedinte se se spre sciintia.

Col. Széll raporta d'in partea comis. financiarie despre proiectulu de lege, relativu la calea ferata Gémör si Zeleznik-Tiszolz-Rohnitz, precum si despre proiectulu de conclusu alu ministrului financiiloru facutu cu privire la calea ferata d'in urma. — Raportulu se va tipari si tramite la sectiuni.

Ladislau Róth raporta d'in partea comis. pentru cáliile ferate in privint'ia proiectulu de conclusu alu ministrului financiiloru despre calea ferata vicinala Gémör. — Se va tipari si tramite la sectiuni.

Paulu Szontágh (d'in Gémör) etesce raportulu comis. centrali despre proiectulu de lege relativu la calea ferata Gémör. — Raportulu se va pune in desbaterea camerei.

La ordenea d'ilei urmeza desbaterea speciale a supr'a proiectulu de lege despre sporirea sumei, cu carea are se participe Ungaria la detoriele comuni, si se primesc fara observatiune.

Se pune in desbaterea camerei proiectulu de lege despre construirea cálii ferate Valkány-Perjámos, care se

exercita nicotina a supr'a unei partii a creerului, care domnesce peste respiratiune si care se numesce nodulu vitalu. D'in acésta cauza silintiele, ce face unu fumatoru pentru intruducerea aerulu, sunt mai puternice, si numerulu respiratiuniloru pre minutu mai micu ca la nefumatori. Pressiunea pre peptu ce suferu atare persone, carora se pare ca acésta parte a corpulu este strinsa ca intr'unu cercu de feru, nu are alta cauza de catu tutunulu.

In fine, vederea suferu si ea efectele nicotinei; de aceea la fumatori, pupil'a (lumin'a) este mai stinsa, (dupa ce mai antái s'a largitu); picop'a de susu se lasa in josu pre orbita; ochiulu devine flesu, d'in cauza ca nervulu numitu motoru, ocularu comunu, si-a perditu proprietatea sa si cu d'ins'a, vederea s'a dusu. De multe ori ochiulu, in partea carui-a fumulu se inaltia mai susu, mai alesu la fumatorii de pipa, este mai inchisu, mai micu éra celu-alaltu, aproape normalu.

In a dou'a parte a operei sale, doctorulu Blatin trateza despre cele doue maladii produse de tutunu, adeca nicotismulu acutu si nicotismulu cronicu.

C. F. Robescu.

„Revista científica.“

(Va urmá.)

primesce, fără observație, atât la desbaterea generală cât și la cea specială.

Urmăzător la ordinea d'lei proiectului de lege despre construirea căii ferate Nyiregyháza-Ungvaru. — După una discuție lungă, camera adoptă, în general și special, proiectul d'in chestiune.

Sedintă se încheie la 2 ore d. m.

Cehulu Selagiului, 6 maiu, 1870.

Ori câtă s'ar' nesii omulu a-si acoperi patimele prin aretare de pietate și onore, ele totu-si apară totdeauna prin velurile aceste.

La Roche Foucauld.

(† a) Trecura câte-va zile decăndu, cu ocaziunea trecerii mele prin Zelahu, ca martore oculatu anunțiamu pre scurtu prin unu telegramu alegerea de deputatu de la Tasnadu, cōttulu Solnoculu-de-mediulu-locu. Amu lasatu în adinsu sē trēca acestu intervalu, pentru că nu am voitū a-mi întinge pen'a îndată spre a relatā on. publicu cetitoriu sub cele mai dorerose impresiuni ale animei mele. Si acum, după putienū respiriū, cându cugetu la acelu tempu scurtu daru fatalu, la obstināțiunea, impertinent'a și portarea mai inferioară de orice critica a puilor de napārca, frați de cruce ai lui Cainu, a soiului alegatoriū de gîntea schitică, mai barbaru ca ore cându, mi-curgu perfiu de lacrimi vedindu starea cea miserabilă și desastroasă la care ne aduse monstrulu dualisticu, fără a ni potē ajutā barem la unu actu atātū de santu și maretu, cum e alegerea de deputatu, pre langa tota prevederea și măsurile anticipate spre defenșă comună. De nu amu fi avutū ocaziune până acum, acū ne amu potutu convinge deplinu de dis'a marelui barbatu d'in fruntea acestorū sire: „Ori câtū si-ar' ascunde acestu soiū de poporu, micu dar' tiranu, patimele fatia cu noi Romanii, natiune principale pre acestu pamentu, prin ace'a, că ni predica cu budie impie și anima astuta: libertate, frătietațe și egalitate, ele totu-si trecu prin aceste veluri sante,“ pentru că, cum ni spune totu acelu eruditū, „in anim'a omnesca existe una generațiune neinteruptă de patime; cându inceta un'a începe alt'a și anim'a magiarului îngăfatu, cum ni areta evenimentulu de la Tasnadu d'in 2 și 3 maiu, a. c.; compromitiatoriū de omenime, tristu pentru constituțiune și în tota privinț'a fatalu și cu urmări neprevădite pentru relațiunile nostre interne, plinu de disoluțiune totale pentru ambiū, e unu magazinu nesecat de astfelu de patime orbe și mortifere. Elu ca totdeauna până acum a abusatū si abuzēza de indulgenț'a și moralitatea esemplară a Romanului blandu, inbitoriū si deditu la ordine și dreptate (vrei sē dicit: sierbitute! Red.); tînt'a lui a fostu, este și va fi pururea, ca Romanulu în viet'a publică-politică în veci sē n'o scota la cale cu nimicu și, spre ajungerea acestui scopu, horrendum! nu se infiora nici de maceluri, mediulu-loculu celu mai umilitoriu, infernalu și desonoratoriu pentru una natiune, ce țiene contu la cultura și egemonia spiritală onorifică.

După acestu preludeu provenitoriū d'in anima leniscita, trecu la meritulu lucrului, la alegerea de deputatu, țienuta în 2 maiu, a. c., în Tasnadu. — Cunoscutu este onorat. publicu cetitoriu, că majoritatea alegatoriū, precum în totu Selagiulu, asiē și în cōttulu Solnoculu-de-mediulu-locu și în specie în cerculu alegatoriū alu Tasnadului este a Romanilor; se mai scie, că acestu cercu d'in Selagiū reusī pentru prim'a dată cu deputatu romanu în person'a fericitulu de memoria I. C. U. C. U.; de comunu ni este cunoscutu și ace'a, de trei-ori dorere! că acestu deputatu bravu și genialu, și atātū în dieta câtū si mai alesu în comitatū nespusu de activu, plinu de curagiū și elocinț'a, a carui-a perdere Romanii d'in acestu cōttu au sē o sentesca lungu tempu si sē o deplangă multu, — cu începutulu primă-verei repausă. Lucru firescu daru, că acestu cercu vacantu trebui sē se impla. După agendele îndatenate, alegerea se puse pre a a 2. maiu 1870. Romanii, ca-si totdeauna, gat'a la lupta onorifică constituțională, se pregătira, desemnandu-si de deputatu pre M. O. D. Vasiliū Popu, protopopu în T. Santeu, romanu bravu, individuu aptu în tota privinț'a, care și în alegerea fostulu deputatu C. U. C. U. avū meritulu principalu. Intieleginț'a și totu poporulu alegatoriū, în numeru de 1700 suflete, consenți cu acestă candidatură. Deci la diu'a alegerei nici că întârziā a se infatisiā la urna, anume acurseira în diu'a antāia și a dou'a, până la 10 ore demaneti'a, — cându Romanii parasira cu totii localitatea, — cam la 1200 de votanti, semnu, că poporulu d'in acestu cercu, de si intrigele oficiali și neoficiale lu împedecara multu, si-pricepe chiamarea. Placere deosebită ni faciū si împregiurarea, că Dlu prentu de Ghiroltu încă luptā de asta dată pre langa poporulu și natiunea sa, alu carui-a pastoriu sufletescu este si trebuie sē fia, si sperāmu că de la taber'a natiunale nu se va mai abate neci odată.

Ordinea ce o observāramn la poporulu romanu sub

decursulu alegerei; portarea serioasă a votantiloru; ordinea și supunerea către conducatori, precum și însufletire pentru deputatulu desemnatu, ni sierbi de una adevărată mangaiare sufletescă; și, fatia cu acestu-ā, vedindu pre candidatulu magiaru de stang'a estrema, Guthy Benő, omu care, cum cetiramū în diurnale mai a-de-una-di, e sub cercetare criminală încă și acum pentru falsificare de politică și alte fără-de-legi, dīceamū intru noi, de va decurge lucrulu după lege, nu e cu potinț'a sē nu triumfāmu. — Ast'a erā și parerea strainiloru. Romanii, mandri în dreptulu și curati în consciinț'a lorū, fără picu de rezerva și cugete negre asteptau începerea și decurgerea luptei morale. După normativă, sîrulu votantiloru aveau sē-lu începa Guthystii, după ace'a Bagosistii și, în fine, ai nostri. Avuramū — mai bine nu-i aveamū — și o companie de Dragoneri, totii nemti, pentru că sē mantienă ordinea în casu de lipsă.

Tote se pareā bine, bune și la locul sēu; în începutu linisce esemplare, ca la unulu d'între cele mai solemnne acte constituționale, si totu ce conturbā aerulu și temperatur'a cam m'rosă, erau țieganii în sietre cu ceterele lorū. Leniscea înse fi întocma leniscei mării, carei are sē-i urmeze vifore. Asiē daru începura a votā Guthystii, și dela 10^{1/2} până ser'a la 7 ore, pre langa poporulu magiaru ruralu — cui i dāmu totu respectulu cuvenitu — care, sedusu de bani și beuturē, se manifestā pre langa criminalistulu magiaru de stang'a estrema, nu vediramū nici chiaru unu omu de treba, care sē fia votatu pre desemnatulu mentiuatū, singuru numai Bereczky György d'in Kraszna-Mihályfalva, celu mai mare și furibundu Deachistu care, de-si în a dou'a di demanoti'a numi pre Guthy de falsificatoriū, omu fără caracteru și sceleratu, totu-si cu 1^{1/2} di mai apoi, după-ce adeca perorā turmei lui Guthy, bēta și herosa până la infiorare, ca sē se unesca, că-ci altmintre voru perī cu totii, — abuna-sema de către Romani, — și sē nu retireze odată cu capulu, acest'a fiindu-li mortea; și după-ce, — cum potū-i întielege, — primi ordine și îndrumatiune, de la matadorulu și idolulu lorū d'in Zelahu, romanofagulu L. Szikszay, că mai bine sē fia deputatu orice omu nebunu de unguru, decâtu unu Romanu, — votā publice pre Guthy; ba, ce e mai multu, nu se sfiu a se degradā și de cortesiu laudatulu desemnatu, aducundu cu sine 4 cara de omeni pre sem'a acestui-a. Afară de acestu omu furibundu, fără picu de logică, care sē se țiena de auctoritate, nu am vediatu votandū; cea l-alti, de-si cei mai multi erau de fatia, afără destulu a incuragiā numai moralmente pre acestă partidă scandalosă mai pre susu de tote.

Urmă partidă desemnatulu magiaru d'in stang'a centrale, Alesandru Bagosy, omu altmintrelea de vedia, cu caracteru solidu și capacitate; votantii acestui-a înse, abii în una ora, se gatara de totu, oprindu-se la alu 63-le votante.

(Va urmā.)

VARIETATI.

*** (La reposatulu banchieriu Rothschild) d'in Parisu se presentā intr'o di unu altu banchieru, plangundu-se, că a împrumutatu unui comerciantu, care a caletoritu la Constantinopole 10.000 franci, fără nice unu inscrișu. — Dacă e asiē, dișe Rothschild, atunci scrie-i una epistolă în termeniū urmatori: „Amice, dacă cum va ti-permitu numeroșele afaceri ce ai cu Turciū, tramite-mi cele 20.000 franci, ce-mi detorezi.“ — Dar' nu-mi detoreza 20.000 fr., respunde banchierulu. — Tocmai acest'a țiva respunde și comerciantulu, că nu-ti detoreza 20.000 ci numai 10.000 franci, și atunci ēta că ai declarat'ia la mană.

*** (Catagrafia.) Poporațiunea cetății Segedinu face 70,179 suflete, d'între cari 34,966 sunt de partea barbațesca și 35,413 de cea femeesca. După religiune, 65,455 sunt rom. cat., 484 gr. orient., 234 de relegea augsburgică, 422 de cea elevantiană, 56 nazareneni și 3528 gidani. D'între barbați, 2,038 sunt necasatori, 12,948 casatori, 817 veduvi și 163 drspartiti; d'între femeșe, 19,150 sunt nemaritate, 12,861 maritate, 2934 veduve și 238 despartite. Sciu numai ceti: 888 barbați și 2090 femeșe; a ceti și scrie sciu: 11,985 barbați și 7223 femeșe; nu sciu neci ceti neci scrie: 22,093 barbați și 25,900 femeșe, cu totulu 47,993 persoane; deci mai bine de diumetate nu sciu nece ceti nece scrie. ēta misiunea civilisatorică a fratiloru magiari.

Sciri electrice.

Vien'a, 14. maiu. „Wiener Ztg“ de asta-di publică unu autografu imperatescu, prin care Koller se demisiuneza d'in postululu sēu de locutieninte alu Boemiei, și se numesce, în loculul lui, principele Dietrichstein-Mensdorff.

Vien'a, 14. maiu. „Presse“ scrie despre acțiunea regimului urmatoriile: după-ce fractiu-

nea opusetiunale, a fara de Cehi, este gat'a a tramite deputati la sen. imper, cu osebite e vorb'a ca sē se mediulu-locesca tramitarea și d'in partea Cehiloru. Misiunea noului locutieninte alu Boemiei, a principelui Mensdorff, constā puru numai în a mediulu-loci tramitarea de deputati la sen. imper.; la casu, cându încercarea n'ar avē rezultatulu doritu, Mensdorff are plenipotinț'a a disolve diet'a nouă alesi și a e cre'e alegeri directe.

Parisu, 14. maiu. Suveranii Europei felicitară pre Napoleonu III pentru rezultatulu plebiscitulu.

București, 14. maiu. Programulu lui Epureanu este, în esinț'a, urmatoriulu: A sustienē ordinea în intrulu țierei; a respectā drepturile gidaniloru și a urmā una politică esterna occidentală. Principele Carolu dede una amnestia generală delincuențelorū politici.

Neapolea, 14. maiu. Una sută studinți de la universitate provocară turburări. Trei d'întinsii s'au arestatu. — În diu'a urmatoriā turburările se reînnoira în curtea universității; unu studinte puscū cu unu revolveru, nu vatemā înse pre nimene. Universitatea s'a închisū și s'au arestatu 13 studinți.

Constantinopolea, 15. maiu. Consululu anglesu țienū una conferinț'a în privinț'a stirperei banditiloru d'in districtulu Ianina, de unde ei înundeza Greci'a. Port'a promise una persecuțiune severă.

Parisu, 16. maiu. Decretele imperatesci publică numirea ducelui de Grammont de ministru alu esernelorū, Mege de instrucțiune și Plichon pentru lucrările publice. — Principele Latour d'Auvergne va înlocuī pre ducele de Grammont în Vien'a.

Parisu, 14 maiu. „Agence Havas“ anunț'ia d'in Rom'a, că în 13 l.c., episcopulu de Poitiers a presintatu, în numele deputatiunei pentru credinț'a, raportulu despre întregă siem'a infallibilității. În zilele urmatoriē se va pune în desbatere.

Florenț'a, 16. maiu. În Calabri'a s'a restituitu linisce, Miscarea cea mai nouă înse, precum s'a doveditu, a țintitu a face una invasiune pre teritoriulu papalu.

Carlovitiu, 16. maiu. În sedint'a de ast-di a congresulu s'au facutu mai multe interelatiuni, un'a relativă la nazarenii serbesci. Milețiciu, ca raportoru, a presintatu unu proiectu despre organizarea congresulu.

Vien'a, 16. maiu. Maresialulu campestru, c. Crenneville, este numitu cancelariu alu ordulu leopoldinu. Conte Potocki plecă asta-di la Praga; principele Mensdorff i va urmā. Speranțele despre impacare stāu sē dispara.

Jani'n'a, 15. maiu. Aici s'a ivitu una banda de 3 banditi; trupele o urmarescu, și li-a si succesa a o micsorā cu 14 inși, pre cari i-au omoritu.

București, 16. maiu. Camerele se disolvāra prin decretu domnescu și se ordonā a alegeri noue pentru deputati dela 6 până la 12 juniu, ēr' pentru s'natori dela 14 până la 18 juniu. Guvernulu promise libertate perfectă în alegeri. „Foi'a oficială“ publică una programă a noului cabinetu, carea se caracterizeza prin predicatē de moralitate și legalitate.

Zagrabia, 17. maiu. Comitetul țierei a începutu asta-di desbaterile asup'r'a bugetulu, la cari au participatu mai multi deputati. În parculu „Maximir“ se țiene unu meetingu opusetiunale în form'a unui prandiu. Aici s'au facutu mai multe resoluțiuni și decisiuni secrete.

Vien'a, 17. maiu. „W. Abendpost“ constăteza, că Smolka a conferatu degiā cu ministru presedinte de trei ori, cu Taaffe, în a'aceri administrative, odată, cu ca celariulu imper. înse nice odată. — Potocki confereza în Prag'a și cu conducatoriū germani.

Prag'a, 17. maiu. Foi'a de sēra a diuariulu „Prager Amtsztg“ accentuā, într'unu articlu de impacare, necesitatea unei contielegeri; areta sincer'a voinț'a a regimului actualu spre impacare și spre multumirea dreptelorū recerintie natiunali; desfasiura nefructualitatea unei pretentiuni neinduplecabile și doreșce, în fine, ca convenirile reciproce ce se țienū acum în Prag'a, sē aiba rezultate multumitorie cu privire la opulu impacarei.

Proprietariu și editoriu ALESANDRU ROMANU
Redactoru respund. interim. IONU POPUTIU.